

Sipat-suri sa ideolohiyang pangwika at praktika sa pagtuturo ng Filipino sa kolehiyo

Lopez, Christian Dale A. ✉

Leyte Normal University, Philippines (1800577@lnu.edu.ph)

Received: 20 May 2026

Available Online: 2 June 2026

Revised: 31 May 2026

DOI: 10.5861/ijrse.2026.26239

Accepted: 1 June 2026

ISSN: 2243-7703

Online ISSN: 2243-7711

OPEN ACCESS

Abstract

Language policy and actual classroom practice in Philippine higher education remain complex due to the ongoing tension between national identity preservation and the hegemony of the English language. This qualitative study aimed to analyze the language ideologies and actual classroom practices of college Filipino teachers. Utilizing a descriptive phenomenological research design, ten (10) selected Filipino teachers from universities in Region VIII were interviewed through purposive sampling, complemented by document analysis for triangulation. Braun and Clarke's Thematic Analysis was used to analyze the data. The results revealed ten (10) major themes categorized into three overarching domains: (1) Filipino as a medium for clear learning, identity preservation, and critical discourse; (2) English as the language of globalization, academic advantage, and professionalism; and (3) Code-switching as a strategic bridge to learning, relationship-building, and addressing the needs of modern learners. The study shows that despite teachers' strong ideological commitment to promoting Filipino, their practice is pragmatic and flexible to accommodate students' linguistic capabilities. The study recommends developing inclusive local language policies that recognize code-switching as a legitimate pedagogical strategy without sacrificing the intellectualization of the Filipino language.

Keywords: language ideology, classroom practice, teaching Filipino, college, code-switching

Sipat-suri sa ideolohiyang pangwika at praktika sa pagtuturo ng Filipino sa kolehiyo

1. Abstrak

Nananatiling masalimuot ang ugnayan ng polisiya at aktuwal na praktika ng wika sa mataas na edukasyon sa Pilipinas dulot ng tunggalian sa pagitan ng pagpapahalaga sa pambansang identidad at ng gahum ng wikang Ingles. Layunin ng kwalitatibong pag-aaral na ito na suriin ang mga ideolohiyang pangwika at aktuwal na praktika sa silid-aralan ng mga guro sa Filipino sa antas kolehiyo. Gamit ang deskriptibong disenyong penomenolohikal, kinapanayam ang sampung (10) piling guro sa Filipino mula sa mga unibersidad sa Rehiyon VIII sa pamamagitan ng *purposive sampling*, na dumaaan sa pagsusuri ng dokumento para sa *triangulation*. Ginamit ang *Thematic Analysis* nina Braun at Clarke sa pagsusuri ng datos. Lumabas sa resulta ang sampung (10) pangunahing tema na nakapaloob sa tatlong kategorya: (1) Filipino bilang midyum ng malinaw na pagkatuto, pagpapanatili ng identidad, at kritikal na diskurso; (2) Ingles bilang wika ng globalisasyon, akademikong bentahe, at propesyonismo; at (3) *Code-switching* bilang estratehikong tulay sa pagkatuto, pagbuo ng ugnayan, at pagtugon sa hamon ng makabagong mag-aaral. Ipinakikita ng pag-aaral na bagaman may malakas na ideolohikal na katapatan ang mga guro sa pagtataguyod ng Filipino, pragmatiko at *flexible* ang kanilang praktika upang matugunan ang kakayahan ng mga mag-aaral. Inirerekomenda ng pag-aaral ang pagbuo ng mas inklusibong lokal na polisiyang pangwika na kumikilala sa *code-switching* bilang lehitimong pedagogikal na estratehiya nang hindi isinasakripisyo ang intelektwalisasyon ng wikang Filipino.

Susing-salita: ideolohiyang pangwika, praktika sa silid-aralan, pagtuturo ng Filipino, kolehiyo, code-switching

2. Introduksiyon

Sa kasalukuyang estruktura ng mataas na edukasyon sa Pilipinas, nananatiling masalimuot at sentral na usapin ang papel ng wika sa proseso ng pedagogiya at intelektwalisasyon. Sa kabila ng konstitusyonal na pagkilala sa Filipino bilang pambansang wika at opisyal na midyum ng komunikasyon at pagtuturo, patuloy na nangingibabaw ang gahum ng wikang Ingles bilang pangunahing instrumento ng globalisasyon sa antas kolehiyo. Ang ganitong kalakaran ay hindi lamang isang simpleng pragmatikong pagpili ng lingguwistikong midyum; bagkus, ito ay malalim na nakaugat sa mga ideolohiyang pangwika na patuloy na humuhubog, nagdidikta, at kung minsan ay sumasalungat sa aktuwal na praktika at pedagogikal na desisyon ng mga guro sa loob ng silid-aralan.

Sa larangan ng sosyolingguwistika at kritikal na edukasyon, binibigyang-diin na ang ideolohiyang pangwika ay hindi hiwalay sa usapin ng kapangyarihan, identidad, at akses sa kaalaman (Flores & Rosa, 2019; Tupas, 2021). Hindi lamang ito personal na opinyon kundi isang institusyonalisadong paniniwala na nagpapasya kung anong wika ang "may halaga" at kung sino ang "may boses" sa akademikong espasyo. Sa konteksto ng pagtuturo ng Filipino sa kolehiyo, lumilikha ito ng natatanging paradox: ang mga guro ay inaasahang magtaguyod ng nasyonalismo at mataas na antas ng diskurso sa Filipino, ngunit nakapaloob sila sa isang sistemang pang-edukasyon na labis na kumikiling sa Ingles para sa *marketability* at *global competitiveness* (Bernardo, 2024; San Juan, 2024).

Bunga ng tensyong ito, sumusulpot ang mga dinamikong praktika sa silid-aralan tulad ng *translanguaging*—ang estratehiko at natural na paggamit ng higit sa isang wika upang mapadali ang kritikal na pag-unawa (García & Wei, 2014; Li Wei, 2018; Macasanitas, 2025). Sa halip na tingnan ito bilang kakulangan o "kontaminasyon" sa kadalisan ng wika, kinikilala na ito ngayon bilang isang mapagpalayang praktika na bumabasag sa tradisyonal na monolingguwal na pedagogiya. Gayunpaman, nananatili ang puwang sa literatura kung paano ba talaga minamaniobra ng mga guro ng Filipino sa kolehiyo ang kanilang sariling ideolohiya (hal. purismo vs. pluralismo) kapag nahaharap sa aktuwal na kakayahan at multilingguwal na realidad ng mga modernong mag-aaral.

Habang marami nang pag-aaral ang sumuri sa polisiya ng wika sa macro-level (gaya ng mga epekto ng K to 12 at mga kautusan ng CHED), may kakulangan pa rin sa mga kwalitatibong pagsusuri na nag-iimbestiga sa micro-level: ang buhay na karanasan, internal na tunggalian, at aktwal na diskurso ng mga guro ng Filipino sa kolehiyo. Mahalagang siyasatin ang ugnayang ito upang maunawaan kung paano nagiging ahente ng pagpapanatili o pagbabago ang mga guro laban sa mga dominanteng diskursong pangwika.

Layunin ng kwalitatibong pag-aaral na ito na suriin ang ugnayan ng ideolohiyang pangwika at aktwal na praktika sa pagtuturo ng Filipino sa antas kolehiyo. Sa pamamagitan ng pag-unawa sa perspektiba ng mga guro, nilalayan nitong mailantad kung paano hinuhubog ng kanilang mga paniniwala ang kanilang mga estratehiya, at kung paano ito nakaaapekto sa pagbuo ng kritikal na kamalayan, identidad, at demokratikong partisipasyon ng mga mag-aaral sa loob ng akademikong espasyo.

Bagaman marami nang lokal na pag-aaral ang sumuri sa polisiya ng wika sa macro-level gaya ng mga epekto ng K to 12 at mga kautusan ng CHED sa bansa nananatiling limitado ang mga kwalitatibong pagsusuri na tumututuan sa micro-level o sa mismong sikolohikal at ideolohikal na karanasan ng mga guro sa silid-aralan. Dito pumapasok ang literature gap na tinutugunan ng kasalukuyang pananaliksik: ang kakulangan sa pag-unawa kung paano minamaniobra ng mga guro ng Filipino sa kolehiyo ang kanilang sariling ideolohiya (tulad ng purismo laban sa pluralismo) kapag nahaharap sa multilingguwal na realidad ng mga modernong mag-aaral.

Ang bago (novelty) sa pag-aaral na ito ay ang paglalantad sa internal na tunggalian at "paradox" ng mga guro sa Rehiyon 8. Sa halip na tingnan ang pagtuturo ng Filipino bilang isang hiwalay na akademikong gawain, ipinapakita rito kung paano nagiging espasyo ng negosasyon ang silid-aralan gamit ang code-switching. Hindi lamang ito kontribusyon sa lingguwistika kundi isang kritikal na pagsusuri sa kapakanan at emosyonal na seguridad ng mga mag-aaral sa modernong panahon.

Layunin ng Pag-aaral - Ang pag-aaral na ito ay naglalayong suriin ang ideolohiyang pangwika at praktika sa silid-aralan ng mga guro sa pagtuturo ng Filipino sa antas kolehiyo. Partikular, hinahangad nitong sagutin ang mga sumusunod:

- Ano ang ideolohiyang pangwika ng mga guro sa Filipino sa kolehiyo?
- Paano naipapakita ang mga ideolohiyang ito sa kanilang mga estratehiya at pamamaraan sa pagtuturo?
- Ano ang implikasyon ng mga ideolohiyang ito sa pagkatuto at partisipasyon ng mga mag-aaral?

3. Metodolohiya

Ang bahaging ito ay nagtataglay ng sistematikong paglalarawan sa disenyo at daloy ng pananaliksik. Detalyado nitong inilalahad ang disenyo ng pag-aaral, mga kalahok, pamamaraan ng pagpili sa kanila, proseso ng pangangalap ng datos, paraan ng pagsusuri, at ang mga etikal na konsiderasyong sinunod upang matiyak ang kredibilidad ng buong pagsisiyasat.

Disenyo ng Pananaliksik - Ginamit sa pag-aaral na ito ang kwalitatibong disenyo ng pananaliksik, partikular ang lapit na penomenolohiya. Angkop ang disenyong ito sapagkat naglalayon itong magkaroon ng malalim, kontekstual, at masusing pag-unawa sa mga buhay na karanasan, internal na pananaw, at aktwal na praktika ng mga guro hinggil sa paggamit ng wika sa pagtuturo ng asignaturang Filipino sa antas kolehiyo. Sa halip na mag-analisa ng mga numerikal na datos, nakatuon ang lapit na ito sa pagbuo ng interpretatibong paglalarawan upang mailantad ang masalimuot na ugnayan sa pagitan ng personal/institusyonal na ideolohiyang pangwika at ng mga aktwal na pedagogikal na desisyon ng mga guro sa loob ng silid-aralan.

Mga Kalahok ng Pag-aaral - Ang mga kalahok sa pananaliksik na ito ay binubuo ng sampung (10) guro na kasalukuyang nagtuturo o may karanasan sa pagtuturo ng asignaturang Filipino sa antas kolehiyo. Sila ay pinili sa pamamagitan ng purposive sampling, isang uri ng non-probability sampling na sinasadya ang pagpili ng mga

indibidwal na nagtataglay ng sapat na kaalaman, karanasan, at direktang ugnayan sa paksa ng pag-aaral. Upang matiyak ang kalidad ng datos, binalangkas ang mga sumusunod na pamantayan sa pagpili ng mga kalahok:

- Kasalukuyang nagtuturo o nakapagturo na ng asignaturang Filipino sa antas kolehiyo sa isang piling pamantasan.
- Mayroong hindi bababa sa isang taong karanasan sa pagtuturo sa antas tersyarya.
- Aktibong gumagamit ng wikang Filipino, o kombinasyon ng Filipino at Ingles, bilang midyum ng instruksyon.
- Boluntaryong nagpahayag ng kahandaang lumahok sa proseso ng panayam at obserbasyon.

Ang bilang na sampung kalahok ay itinuturing na sapat at ideal sa kwalitatibong pananaliksik upang maabot ang saturasyon ng datos at makakuha ng malalim at makabuluhang diskurso.

Pamamaraan ng Pangangalap ng Datos - Ang pangangalap ng datos ay isinagawa sa isang sistematiko at yugto-yugtong proseso upang mapanatili ang katumpakan at kalidad ng impormasyon:

- Pagpapalano at Paghingi ng Pahintulot: Unang binalangkas ang mga tiyak na layunin at gabay na tanong sa panayam. Kasunod nito, pormal na humingi ng pahintulot ang mananaliksik sa pamunuan ng mga piling institusyon at sa mga mismong kalahok sa pamamagitan ng pagpapadala ng liham-pahintulot. Ipinaliwanag sa kanila ang kalikasan ng pag-aaral, ang saklaw ng kanilang partisipasyon, at ang kanilang mga karapatan.
- Pagsasagawa ng Panayam: Ginamit ang semi-structured na panayam upang malayang matuklas at masiyasat ang ideolohiyang pangwika ng mga guro. Ang bawat panayam ay tumagal ng humigit-kumulang 30 hanggang 60 minuto. Ito ay isinagawa nang harapan o sa pamamagitan ng mga birtwal na plataporma (online platforms) batay sa kaligtasan at kenyensya ng kalahok. Sa pahintulot ng mga guro, ang mga panayam ay audio-recorded upang matiyak ang katapatan ng bawat pahayag.
- Transkripsyon ng Datos: Matapos ang pangangalap, ang lahat ng audio-recordings ay maingat na isinalin sa tekstong transkripsyon at pinagsama-sama kasama ang mga tala mula sa obserbasyon upang ihanda sa pagsusuri.

Paraan ng Pagsusuri ng Datos - Ginamit sa pag-aaral na ito ang Thematic Analysis (Pagsusuring Tematiko) nina Braun at Clarke bilang pangunahing estratehiya sa pag-aanalisa ng kwalitatibong datos. Ang pamamaraang ito ay nakatuon sa sistematikong pagtukoy, pag-oorganisa, at pagbibigay-kahulugan sa mga temang lumitaw mula sa mga pahayag ng mga kalahok. Isinagawa ito sa pamamagitan ng mga sumusunod na hakbang:

- Pamilyarisasyon sa Datos: Paulit-ulit at masusing binasa ang mga transkripsyon ng panayam at mga tala sa obserbasyon upang ganap na maunawaan ang kabuuang konteksto ng mga sagot.
- Pagbuo ng Paunang Koda (Open Coding): Tinukoy at minarkahan ang mahahalagang parirala, salita, o talata na direktang sumasagot sa mga suliranin ng pag-aaral.
- Paghahanap at Pagbuo ng mga Tema: Pinangkat ang mga magkakaugnay na koda upang makabuo ng mga paunang tema na naglalarawan sa mga karaniwang karanasan at pananaw ng mga kalahok.
- Pagsusuri at Pagpipino ng mga Tema: Muling sinuri ang mga tema upang matiyak na may sapat silang suportang datos mula sa mga transkripsyon at walang overlap sa pagitan ng mga kategorya.
- Pagbibigay ng Pangalan at Interpretasyon: Binigyan ng malinaw na depinisyon at akademikong katawagan ang bawat tema, na naging batayan sa pagbuo ng sampung (10) pangunahing temang tinalakay sa kabanata ng resulta at diskusyon.

Etikal na Konsiderasyon - Upang mapangalagaan ang karapatan at kapakanan ng mga kalahok, mahigpit na sinunod ang mga etikal na pamantayan sa pananaliksik:

- **Boluntaryong Partisipasyon:** Walang sapilitang naganap; ang lahat ng kalahok ay lumahok nang may buong kaalaman sa pamamagitan ng paglagda sa Informed Consent Form.
- **Kumpidensyalidad at Anonymity:** Pinangalagaan ang pagkakakilanlan ng mga guro at ng kanilang institusyon sa pamamagitan ng paggamit ng mga koda (gaya ng P1, P2, hanggang P10) sa halip na tunay na pangalan.
- **Karapatang Umatras:** Binigyang-diin sa mga kalahok na malaya silang umalis o umatras sa pag-aaral sa anumang oras na naisin nila nang walang anumang kapalit o kaparusahan.
- **Proteksyon sa Panganib at Eksklusibong Paggamit:** Tiniyak na ang pag-aaral ay walang idinudulot na pisikal, emosyonal, o sikolohikal na panganib sapagkat nakatuon lamang ito sa kanilang propesyonal na opinyon. Ang lahat ng datos ay itatago nang ligtas at gagamitin lamang para sa akademikong layunin ng pananaliksik na ito.

Kredibilidad at Katumpakan ng Datos - Upang mapanatili ang pagiging mapagkakatiwalaan (trustworthiness) at mataas na kalidad ng kwalitatibong pananaliksik, isinagawa ang mga sumusunod na hakbang:

- **Triangulation:** Pagsasama-sama at paghahambing ng datos mula sa magkakaibang pinagmulan tulad ng panayam, obserbasyon sa klase, at pagsusuri ng dokumento upang mapatunayan ang katumpakan ng mga natuklasan.
- **Member Checking:** Muling ipinakita at ipinabasa sa mga kalahok ang transkripsyon ng kanilang panayam upang kumpirmahin kung wasto ang pagkakarokord at pagpapakahulugan ng mananaliksik sa kanilang mga sinabi.
- **Peer Debriefing:** Humingi ng pagsusuri, kritika, at puna mula sa mga kapwa mananaliksik at eksperto sa wika upang maiwasan ang personal na pagkilin at mapatibay ang interpretasyon ng mga tema.

4. Resulta at Pagtalakay

Ang bahaging ito ay naglalaman ng presentasyon at interpretasyon ng mga datos na nakalap. Ito ay mula sa sampung (10) guro na nagturo sa kolehiyo ng isang taon o higit pa. Hinggil ito sa ideolohiyang pangwika at praktika sa silid-aralan sa pagtuturo ng Filipino sa Kolehiyo. Makikita dito ang kanilang karanasan at paniniwala at ang araw-araw na hamon ng mga guro sa Filipino sa Kolehiyo. Mula sa ginawang panayam at pagsusuri ng mga transkripsyon ng panayam, nakabuo ang mananaliksik ng sampung (10) tema na sumasalamain sa paggamit ng Filipino, Ingles, *code-switching* at ang partisipasyon ng mga mag-aaral sa paggamit ng Filipino sa akademya.

4.1 Ideolohiyang Pangwika ng mga Guro sa Filipino sa Kolehiyo

Filipino Bilang Midyum sa mas Malinaw na Pagkatuto - Ibinahagi ng mga kalahok na mas epektibo ang pagkatuto ng mga mag-aaral kapag wikang Filipino ang ginagamit bilang midyum ng pagtuturo sa loob ng silid-aralan.

Ayon kay P1:

“Mas napapalapit nito ang kaalaman ng mga mag-aaral at nagiging mas malinaw para sa kanila ang pagtatalakay ng mga konsepto.”

Sinuportahan din ito ng pahayag ni P5 na nagsabing:

“Mas naiintindihan nila ang talakayan kapag Filipino ang gamit sa pagpapaliwanag.”

Ipinapakita ng mga tugon na ito na ang wikang pambansa ay hindi lamang basta instrumento ng komunikasyon, kundi isang mabisang tulay upang maihatid ang mga abstrakto at akademikong ideya sa paraang madaling mulasat ng mga mag-aaral. Kapag ang wikang ginagamit sa pagtuturo ay hango sa kanilang kultura at pang-araw-araw na karanasan, nawawala ang harang sa pagitan ng guro at ng leksyon. Dahil dito, mas nagiging natural ang proseso ng asimilasyon ng kaalaman kung saan ang mga mag-aaral ay hindi lamang nagmememoria kundi tunay na umuunawa sa mga aralin. Ang obserbasyong ito ay binalideyt ng pag-aaral nina Palabay et al. (2024), kung saan natuklasan na ang paggamit ng wikang Filipino sa pagtuturo ay nakatutulong sa mas malinaw na pag-unawa ng mga mag-aaral sa loob ng silid-aralan at ito ay nagiging pangunahing dahilan upang maging epektibo ang pagkatuto. Bukod dito, ang ganitong gawi sa pagtuturo ay naaayon din sa resulta ng pananaliksik nina Wacnag et al. (2025).

Ayon sa kanilang pag-aaral, ang pagpapaliwanag gamit ang wikang Filipino ay nagiging daan upang ang mga komplikadong salita at konsepto ay maging payak at mas madaling unawain. Binigyang-diin pa sa kanilang pagsusuri na ang paggamit ng wikang hindi pamilyar sa mga bata ay nakapagpapabagal sa kanilang kritikal na pag-iisip at pag-unawa. Kaya naman, ang pagtalakay sa Filipino ay mas nakatutulong at nagbibigay ng positibong kinalabasan para sa mga mag-aaral. Bukod sa akademikong aspeto, lumabas din sa pananaliksik na may malaking epekto ang wika sa emosyonal na kalagayan at gawi ng mga estudyante sa loob ng klase; partikular na komportable sila kapag Filipino ang ginagamit sa silid-aralan.

Ayon kay P6:

“Mas nagiging kampante sila kapag naiintindihan nila ang wikang ginagamit.”

Dagdag pa ni P4:

“Mas nagiging active kasi rito yung mga bata kapag Filipino ang ginagamit ko sa loob ng silid.”

Makikita sa bahaging ito na ang pagpili ng wikang panturo ay may direktang ugnayan sa antas ng partisipasyon at tiwala sa sarili ng mga mag-aaral. Sa tradisyonal na silid-aralan kung saan madalas ipinipilit ang wikang dayuhan, marami sa mga bata ang nananatiling tahimik dahil sa takot na magkamali sa balarila o bigkas. Subalit, kapag Filipino ang midyum, nababago ang atmospera ng klase—nagiging inklusibo, buhay, at interactive ito. Ang pagiging masigla ng mga bata ay indikasyon na gumaan ang kanilang pakiramdam, na nagbubukas sa kanila upang malayang magpahayag ng kanilang saloobin nang walang takot sa diskriminasyon. Ang teoryang ito ay pinatunayan nina Reyes et al. (2021) sa kanilang pagsusuri sa gawi ng mga mag-aaral sa loob ng silid-aralan. Natuklasan nila na malaki ang ibinababa ng class anxiety o kaba ng mga estudyante kapag ang guro ay nagpapaliwanag sa wikang Filipino. Batay sa kanilang pag-aaral, ang wikang pamilyar ay nagbibigay ng "emotional security" o sikolohikal na kaligtasan sa mga bata. Kaya naman, nagiging mas kampante silang sumagot o makilahok dahil hindi sila natatakot na magkamali sa balarila o mapagtawanan ng kanilang mga kaklase.

Sa kabuoan, ang mga temang umusbong mula sa mga pahayag ng mga kalahok ay nagpapatunay na ang pagpili at pagpapahalaga sa wikang Filipino sa loob ng akademya ay hindi lamang usaping pangwika, kundi isang estratehikong pamamaraang pampagtuturo. Ipinapakita nito na ang kapakanan, kagalingang sikolohikal, at akademikong tagumpay ng mga mag-aaral ang palaging pangunahing prayoridad ng mga guro sa kolehiyo.

Pagpapanatili ng Wikang Filipino at Pambansang Identidad - Bukod sa mga benepisyong pang-akademiko, lumabas din sa pag-aaral na labis ang pagpapahalaga ng mga kalahok sa wikang Filipino bilang pundasyon ng pagkakakilanlan.

Ayon kay P3:

“Bilang mga Pilipino, dapat natin aralin at mayro 'n tayong kaalaman sa ating sariling wika.”

Samantala, binigyang-diin naman ni P8 na:

“Mahalagang mapanatili natin ang wikang Filipino bilang bahagi ng ating identidad.”

Ipinapakita ng mga pahayag na ito na tinitingnan ng mga kalahok ang wikang Filipino hindi lamang bilang isang asignatura sa paaralan, kundi bilang isang buhay na sagisag ng pagkakakilanlang pambansa at kultura ng mga Pilipino. Ang wika ang nagsisilbing kaluluwa ng isang bansa; kung kaya't ang pag-aaral nito ay pag-aaral din sa sariling kasaysayan at pinagmulan. Sa pamamagitan ng pagpapanatili ng wikang Filipino sa mataas na antas ng edukasyon, nagkakaroon ang mga mag-aaral ng matatag na pundasyon upang hindi lamunin ng dayuhang impluwensya ang kanilang pagka-Pilipino. Ang kaisipang ito ay sinusuportahan ng pag-aaral ni Cruz (2017), kung saan binigyang-diin na may mahalagang ugnayan ang wika sa paghubog at pagpapanatili ng identidad ng isang pangkat o komunidad. Ipinakita sa kaniyang pag-aaral na ang wika ay hindi lamang kasangkapan sa komunikasyon kundi simbolo rin ng kultura at pagkakakilanlan.

Kaugnay nito, natuklasan din sa pag-aaral nina Benson at Salih (2024) na ang pagkawala o paghina ng asignaturang Filipino ay may direktang negatibong epekto sa pambansang identidad at edukasyong pangwika ng mga mag-aaral. Ipinahihwatig nito na kritikal ang patuloy na pagpapanatili at paggamit ng Filipino upang mapanatili rin ang kamalayang makabansa at pagpapahalaga sa sariling kultura sa harap ng mga pagbabago sa kurikulum. Mababatid na sa ganitong sitwasyon, ang mga guro ang pangunahing nagtataguyod at nagsisilbing tanggulan upang bigyang-halaga ang wika.

Hindi lamang nagtatapos sa pagpapanatili ng kultura ang ambag ng wikang Filipino; ito rin ay nakikita ng mga kalahok bilang mabisang kasangkapan sa intelektwalisasyon at malalim na pagsusuri.

Binanggit ni P1 na:

“Nakakatulong din ang Filipino sa pagpapaunlad ng kritikal na pag-iisip at pagpapahalaga sa sariling wika at kultura.”

Dagdag pa ni P3:

“Tungkulin natin na pagyabungin pa natin ang wikang Filipino.”

Ipinapakita ng mga pahayag na ito na kinikilala ng mga kalahok ang mahalagang papel ng wikang Filipino sa pagpapaunlad ng kamalayang kritikal ng mga mag-aaral. Kapag ang isang mag-aaral ay nag-iisip gamit ang kaniyang unang wika, mas madali siyang nakabubuo ng mga argumento, nakapagsusuri ng mga isyung panlipunan, at nakapagpapakita ng orihinalidad sa kaniyang mga ideya kumpara sa kung pinipilit niyang mag-isip sa wikang banyaga. Ang pagpapayabong sa wika ay nangangahulugan din ng pagpapatalas sa talino ng mga mamamayan. Ang pananaw na ito ay pinatutunayan ng pag-aaral ni Suizo (2024) tungkol sa language identity ng kabataang Pilipino, kung saan natuklasan na mahalagang salik ang paggamit ng Filipino sa pagpapanatili ng pagkakakilanlang pangkultura at kamalayang panlipunan ng mga mag-aaral sa gitna ng modernisasyon at matinding impluwensiya ng globalisasyon. Sa pamamagitan ng katutubong wika, nagkakaroon sila ng "angkla" sa kanilang lipunan.

Bukod dito, ipinakita rin sa pag-aaral nina Wakat et al. (2023) na mas nagiging inklusibo at makabuluhan ang pagkatuto kapag ginagamit ang wikang malapit sa karanasan ng mga mag-aaral. Natuklasan sa kanilang pananaliksik na ang ganitong estratehiya ay nakatutulong sa pagpapalalim ng partisipasyon, pag-unawa, at pagbuo ng mas kritikal na pagtingin ng mga mag-aaral sa kanilang sariling proseso ng pagkatuto. Sa madaling salita, pinaglalapit ng wikang Filipino ang teorya at ang praktikal na karanasan ng mga Pilipino.

Ingles Bilang Pang-akademiko at Pandaigdigang Wika - Bagaman mataas ang pagpapahalaga ng mga kalahok sa wikang Filipino, kinikilala pa rin nila ang estratehikong gampanin ng wikang Ingles, partikular na sa mga asignaturang teknikal at global ang saklaw.

Ayon kay P1:

“Mahalaga ang Ingles sa mga asignaturang nangangailangan ng pandaigdigang sanggunian at terminolohiya.”

Sinuportahan din ito ng pahayag ni P4 na nagsabing:

“Mahalaga ang Ingles para sa teknikal na termino at akademikong sanggunian.”

Ipinapakita ng mga pahayag na ito na kinikilala ng mga kalahok ang kahalagahan ng Ingles bilang wikang instrumental sa akademikong espesyalisasyon. Sa ilalim ng modernong edukasyon, hindi maiiwasan ang pagusbong ng mga konseptong siyentipiko, matematikal, at teknolohikal na wala pang direktang katumbas sa wikang pambansa. Ang pag-access sa mga pandaigdigang journal, pananaliksik, at makabagong kaalaman ay kalimitang nakasulat sa Ingles. Kaya naman, ang pagkilala sa wikang ito ay hindi pagtalikod sa sariling wika, kundi pag-arms sa mga mag-aaral ng mga terminolohiyang kakailanganin nila sa kanilang propesyon. Ang kaisipang ito ay sinusuportahan ng pag-aaral ni Azarias (2022) tungkol sa paggamit ng Ingles bilang medium of instruction sa industrial-technical classrooms sa Pilipinas. Natuklasan sa kaniyang pananaliksik na mahalaga ang kasanayan sa Ingles sa pagtuturo ng mga teknikal na asignatura dahil maraming terminolohiyang akademiko at propesyunal ang nakabatay sa wikang ito.

Gayunpaman, hindi ito nangangahulugan ng pagbuwag sa Filipino, kundi isang panawagan para sa balanseng edukasyon.

Ayon nga kay P2:

“Dapat nating pahalagahan ang sariling wika habang hinahanda natin ang ating mga mag-aaral sa pandaigdigang komunikasyon at oportunidad.”

Ang balanseng pananaw na ito ay nagpapakita ng isang pragmatikong pilosopiya sa edukasyon: ang pagpapalakas sa lokal na identidad habang nagpapanatili ng kompetitibong kakayahan sa labas ng bansa. Ang wika ay hindi dapat maging eksklusibo; sa halip, maaari itong maging komplementaryo kung saan ang Filipino ang nagpapatibay sa pundasyon ng pag-unawa, at ang Ingles naman ang nagpapalawak sa saklaw ng aplikasyon nito sa pandaigdigang entablado. Kaugnay nito, ipinakita rin sa pag-aaral nina Quinto at Cacaindin (2024) na mahalaga ang Ingles sa paglinang ng akademikong kakayahan ng mga mag-aaral sa kolehiyo, lalo na sa pag-unawa sa mas komplikado at teknikal na nilalaman ng pag-aaral. Binigyang-diin nila na nananatiling mahalagang kasangkapan ang Ingles sa higher education at pandaigdigang komunikasyon upang makasabay ang mga lokal na gradwado sa pamantayan ng iba't ibang bansa.

Code-Switching Bilang Epektibong Estratehiya sa Pagtuturo - Dahil sa magkakaibang gampanin ng wikang Filipino at Ingles, umusbong ang paggamit ng kombinasyon ng dalawang wika bilang isang praktikal at epektibong pamamaraan sa pagtuturo.

Ayon kay P1:

“Mas epektibo pa rin ang paggamit ng kombinasyon ng Pilipino at Ingles.”

Dagdag pa ni P9, napatunayan niyang:

“Mas madaling maipaliwanag ang mahihirap na konsepto kapag pinagsasama ang Filipino at Ingles.”

Ang ganitong gawi ay hayagang kinilala ni P2 na nagsabing:

“Gumagamit ako ng code-switching upang maging mas natural at malinaw kong maipaliwanag ang ating aralin.”

Habang sinegundahan naman ito ni P3 sa pagpapakita ng praktikal na aplikasyon nito:

“Ini-explain ko ito sa kanila ng Pilipino para mas madaling maunawaan.”

Ipinapakita ng mga pahayag na ito na hindi na tinitingnan ng mga guro ang pagpapalit-wika o code-switching bilang isang kakulangan sa kasanayan, kundi bilang isang sopistikado at dynamic na estratehiyang pampagtuturo. Sa pamamagitan ng pamamaraang ito, nagkakaroon ng kakayahan ang guro na magsilbing tagasalin ng mga mabibigat at dayuhang teorya patungo sa pamilyar na konteksto ng mga mag-aaral. Ang paggamit ng code-switching ay lumilikha ng isang tuluy-tuloy na daloy ng talakayan kung saan hindi napatitigil ang pagkatuto dahil lamang sa isang banyagang salita; sa halip, mabilis itong nareresolba sa tulong ng wikang Filipino upang maging mas natural ang interaksyon. Ang obserbasyong ito ay matibay na sinusupportahan ng pag-aaral nina Villanueva at Gamiao (2022), kung saan natuklasan na nakatutulong ang code-switching sa pag-aalis ng harang sa wika at sa pagpapabuti ng pag-unawa ng mga mag-aaral sa mga instruksyon at talakayan sa loob ng silid-aralan. Ipinakita rin sa kanilang pananaliksik na nagiging mas malinaw at episyente ang pagtuturo kapag pinagsasama ang Filipino at Ingles sa akademikong diskurso.

Kaugnay nito, binigyang-diin din sa pag-aaral ni Mangila (2018) na karaniwang ginagamit ng mga gurong Pilipino ang code-switching bilang isang estratehiya upang mapadali ang pag-angkin ng nilalaman) at mas maging natural ang komunikasyon sa klase. Natuklasan sa kaniyang pagsusuri na malaki ang gampanin ng wikang Filipino upang mas maunawaan ng mga mag-aaral ang mga komplikadong konsepto, partikular na sa loob ng mga English language classrooms. Bukod dito, pinatunayan din sa pananaliksik ni Saquing (2023) na labis na tinatanggap ng mga pre-service teachers sa Pilipinas ang code-switching bilang isang epektibong estratehiya sa pagtuturo. Lumabas sa kaniyang pag-aaral na bukod sa pag-gabay sa akademikong tagumpay ang pagpapalit-wika ay may malaking ambag din sa pagpapababa ng antas ng kaba at takot ng mga mag-aaral habang nakikilahok sa talakayan. Sa pangkalahatan, pinatutunayan ng mga literaturang ito na ang code-switching ay isang mabisang tugon sa multilinggwal na konteksto ng edukasyon sa Pilipinas.

4.2 Pagpapakita ng mga Ideolohiya sa Pagtuturo

Code-Switching Bilang Epektibong Estratehiya sa Pagtuturo - Ang pagpapalit-wika o code-switching ay hindi lamang nagpapadali ng komunikasyon, kundi nagsisilbi ring mabisang estratehiya upang maitulay ang agwat sa pagitan ng mga abstrakto at komplikadong asignatura.

Ayon kay P1:

“Mas epektibo pa rin ang paggamit ng kombinasyon ng Pilipino at Ingles.”

Sinuportahan ito ng obserbasyon ni P9 na nagsabing:

“Mas madaling maipaliwanag ang mahihirap na konsepto kapag pinagsasama ang Filipino at Ingles.”

Ipinaliwanag naman ni P2 ang kaniyang personal na karanasan sa paggamit nito:

“Gumagamit ako ng code switching upang maging mas natural at malinaw kong maipaliwanag ang ating aralin.”

Habang winika naman ni P3 na:

“Ini-explain ko ito sa kanila ng Pilipino para mas madaling maunawaan.”

Ipinapakita ng mga pahayag na ito na ginagamit ng mga guro ang code-switching bilang isang binalak at sistematikong estratehiya upang maging mas malinaw, natural, at madaling maunawaan ang mga aralin. Sa pamamagitan ng pag-isip at pagtalakay sa dalawang wika, nababawasan ang tinatawag na cognitive overload o

ang labis na pagkapagod ng isip ng mga mag-aaral kapag sabay nilang pinoproceso ang isang mahirap na paksa (gaya ng Matematika o Siyensya) kasabay ng isang banyagang wika. Ang paggamit ng kombinasyong ito ay nagbibigay-daan sa isang dinamiko at flexible na talakayan na nakasentro sa tunay na pagkatuto ng estudyante sa halip na sa estriktong pagsunod sa tuntunin ng iisang wika lamang. Ang ganitong positibong pananaw ay binalideyt ng pag-aaral nina Cabauatan at Ulla (2024), kung saan natuklasan na positibo ang saloobin ng mga mag-aaral at guro sa paggamit ng Filipino-English code-switching dahil nakatutulong ito sa mas komportableng kapaligiran ng pagkatuto at mas malinaw na akademikong komunikasyon sa loob ng silid-aralan.

Higit pa rito, napatunayan ang higit na pangangailangan sa estratehiyang ito sa mga asignaturang nangangailangan ng mataas na antas ng pagsusuri. Sa pag-aaral nina Bravo-Sotelo et al. (2023) tungkol sa tertiary mathematics classrooms sa Pilipinas, natuklasan na may mataas na pedagogical value ang code-switching. Ginagamit ito ng mga guro sa kolehiyo upang malinaw na maipaliwanag ang mga matematikong konsepto, mapanatili ang aktibong partisipasyon ng mga mag-aaral, at mapadali ang pag-unawa sa mga komplikadong pormula at aralin.

Ang mga natuklasang ito ay katulad din ng kinalabasan ng pananaliksik nina Villanueva at Gamiao (2022). Lumabas sa kanilang pag-aaral na malaki ang naitutulong ng code-switching sa pagbibigay ng mas malinaw na instruksyon, pag-giba sa language barrier, at pagpapasidhi ng mas mabuting pag-unawa ng mga mag-aaral sa klase. Ipinakita sa kanilang pagsusuri na nagiging mas epektibo at produktibo ang pagtuturo kapag pinagsasama ang Filipino at Ingles sa akademikong diskurso, partikular na sa antas ng kolehiyo kung saan mas mataas ang antas ng mga paksang tinatalakay.

Pagiging Sensitibo sa Lingguwistikong Pangangailangan ng mga Mag-aaral - Higit sa pagpili ng partikular na wika, lumabas din sa pag-aaral na pinapahalagahan ng mga guro ang pagiging sensitibo sa lingguwistikong kaligiran ng kanilang mga estudyante upang lumikha ng isang inklusibong espasyo sa pagkatuto

Ayon kay P2:

“Ibabase sa kung ano ang komportable na linggwahe o lingguwistika sa aking mga mag-aaral.”

Ipinapakita ng pahayag na ito ang paglipat ng papel ng guro mula sa pagiging isang estriktong tagatupad ng patakaran ng wika tungo sa pagiging isang facilitator ng makabuluhang pagkatuto. Sa pamamagitan ng pag-angkop sa wika kung saan komportable ang mga mag-aaral, ipinamamalas ng guro ang isang demokratiko at student-centered na pilosopiya sa edukasyon. Ang ganitong paraan ay nag-aalis ng elitismo sa wika at nagbibigay ng boses sa bawat mag-aaral, anomang antas ng kanilang kasanayan sa Filipino o Ingles. Ang kaisipang ito ay kaugnay ng binigyang-diin ni Velasco (2025), na nagsabing malaki ang impluwensiya ng language ideologies o pananaw-pangwika ng mga guro sa matagumpay na pagpapatupad ng multilingguwal na edukasyon sa Pilipinas. Ayon sa kaniyang pag-aaral, mas nagiging makabuluhan at malalim ang pagkatuto kapag kinikilala at iginagalang ng mga guro ang linguistic background at tunay na pangangailangan ng mga mag-aaral sa loob ng klase.

Sinusuportahan din ang argumentong ito ng pananaliksik nina Rajendram et al. (2023), na nagpapatunay na ang translanguaging—o ang malayang paggamit ng iba't ibang wika na baon ng mag-aaral—ay isang mahalagang kasangkapan upang mapalawak ang partisipasyon at pag-unawa ng mga estudyante, partikular na sa higher education settings o antas ng kolehiyo.

Gayunpaman, kinikilala rin ng mga guro ang hamon ng pagkakaroon ng iba't ibang rehiyonal na wika sa loob ng iisang silid-aralan.

Sinabi ni P3 na:

“Hindi naman natin makontrol ang bawat isa na gamitin ang kanilang sariling dialekto.”

Ang obserbasyong ito ay nagpapakita ng makatotohanang kalagayan ng mga unibersidad at kolehiyo sa

kasalukuyan, kung saan ang mga mag-aaral ay nagmumula sa iba't ibang rehiyon at may magkakaibang unang wika (L1). Sa halip na tingnan ito bilang isang hadlang o kaguluhan sa komunikasyon, tinatanggap ito ng mga guro bilang isang natural na katangian ng isang multilinggwal na lipunan. Ang hindi pagkontrol sa dayalekto ng mga bata ay isang paraan ng pagpapahalaga sa kanilang sariling kultura at identidad. Kaugnay nito, ipinakita sa pag-aaral ni Tezano (2023) na ang translanguaging ay nagsisilbing epektibong estratehiya upang mahikayat ang aktibong partisipasyon ng mga mag-aaral habang pinahahalagahan ang kanilang unang wika at sariling paraan ng pagpapahayag. Ipinahihiwatig ng mga natuklasang ito na ang paggamit ng iba't ibang wika at dayalekto ay hindi dapat ituring na sagabal sa pagtuturo. Sa halip, ito ay isang mahalagang bahagi ng inklusibo, makatarungan, at makabuluhang edukasyon na nagpapayaman sa karanasan ng mga Pilipinong mag-aaral.

Filipino Bilang Daan sa Aktibong Partisipasyon ng mga Estudyante - Ibinahagi ng mga kalahok na nagkakaroon ng higit na kalayaan at sigla ang mga mag-aaral sa tuwing wikang Filipino ang ginagamit sa talakayan sa loob ng silid-aralan.

Ayon kay P10:

“Mas malaya silang magsalita kapag Filipino ang ginagamit sa klase.”

Dagdag pa ni P2:

“Mas nagiging aktibo at nagiging malaya ang mga estudyante sa pagsagot at pagbabahagi ng kanilang opinion.”

Ipinapakita ng mga tugon na ito na ang wikang higit na nauunawaan ng mga mag-aaral ay nagsisilbing mabisang kasangkapan upang mapukaw ang kanilang interes na makilahok. Kapag ang wikang ginagamit sa pagtuturo ay pamilyar sa kanilang pandinig at dila, nawawala ang takot sa komunikasyon at nagkakaroon sila ng lakas ng loob na ilahad ang kanilang mga saloobin. Ang ganitong kalayaan ay nagpapahiwatig na ang paggamit ng katutubong wika ay nag-aalis sa pakiramdam ng pagiging limitado, at sa halip ay nag-oorganisa ng isang kapaligirang inklusibo kung saan ang boses ng bawat mag-aaral ay may halaga at espasyo. Ang obserbasyong ito ay binalideyt ng pag-aaral nina De Guzman, (2025), kung saan ipinakita na ang translanguaging ay nakatutulong sa pagpapataas ng classroom engagement at confidence ng mga estudyante sa pakikilahok sa talakayan. Natuklasan sa kanilang pag-aaral na mas nagiging bukas ang mga mag-aaral sa pagpapahayag ng kanilang ideya kapag pinapayagan silang gamitin ang Filipino kasabay ng Ingles. Samakatuwid, ang integrasyon ng dalawang wika ay hindi nagiging hadlang kundi isang estratehikong pamamaraan upang mas mapagaan at mapabilis ang daloy ng komunikasyon sa pagitan ng guro at ng mga mag-aaral.

Bukod sa positibong dulot ng wikang Filipino, lumabas din sa pananaliksik na ang pagpilit sa paggamit ng isang wikang banyaga ay may negatibong epekto sa emosyonal at sikolohikal na kalagayan ng mga mag-aaral.

Ayon kay P4:

“Kapag purong Ingles ang talakayan may ilang estudyante na nagiging tahimik dahil takot silang magkamali.”

Makikita sa bahaging ito na ang labis na pagtutok sa purong Ingles ay nagiging sanhi ng emosyonal na pasanin o affective filter sa panig ng mga mag-aaral. Sa halip na mag-focus ang mga bata sa nilalaman ng leksyon, nauwi ang kanilang enerhiya sa pag-aalala sa tamang estruktura ng balarila at tamang pagbigkas ng mga salita. Ang takot na mapagtawanan o magkamali ay nagiging pader na nagpapanatili sa kanila sa pagsasawalang-kibo. Dahil dito, ang paggamit ng Filipino ay hindi lamang usaping pangwika kundi isang paraan upang bigyan sila ng sikolohikal na kaligtasan na nagpapataas muli ng kanilang kumpiyansa.

Ang kaisipang ito ay umaayon din sa resulta ng pananaliksik nina De Los Reyes, at Bagona, (2024). Napatunayan sa kanilang pag-aaral na ang translanguaging ay isang mahalagang estratehiya upang mabawasan

ang language anxiety at mapadali ang pag-unawa ng mga mag-aaral sa isang multilingguwal na silid-aralan. Binigyang-diin pa sa kanilang pagsusuri na sa pamamagitan ng pagbibigay-laya sa wika, nagiging mas inklusibo at interaktibo ang kabuuang proseso ng pagkatuto, na siyang nag-aalis sa takot at nagpapanatili ng sigla sa loob ng akademikong espasyo.'

Sa kabuoan, ang mga temang umusbong mula sa mga pahayag ng mga kalahok ay nagpapatunay na ang pagpili at pagpapahalaga sa wikang Filipino sa loob ng silid-aralan ay isang estratehikong pamamaraang pampagtuturo na nag-uugnay sa akademikong tagumpay at emosyonal na kagalingan ng mga mag-aaral.

Wika at Paglinang ng Kritikal na Pag-iisip - Binahagi ng mga kalahok na ang pagiging komportable sa paggamit ng wika at ang pagkakaroon ng malinaw na pag-unawa sa diskurso ay may direktang impluwensya sa pagpapataas ng antas ng kritikal na pag-iisip ng mga mag-aaral sa loob ng silid-aralan.

Ayon kay P1:

"Mas mapapaunlad ng mga mag-aaral ang kanilang kritikal na pag-iisip kung komportable sila sa paggamit ng wika."

Dagdag pa ni P2:

"Kapag malinaw nilang nauunawaan mas nakakapag-analisa sila ng mabuti at nakapagbibigay ng sariling pananaw."

Ipinakikita ng mga tugon na ito na ang wika ay hindi lamang nagsisilbing midyum ng pagtatalastasan, kundi isang pangunahing kasangkapan sa pagpoproseso ng mas malalalim na kaisipan. Kapag ang mga mag-aaral ay komportable sa wikang ginagamit, nawawala ang mental na hadlang na dulot ng pagsasalin ng ideya, na nagbibigay-daan upang mas mapagtuunan nila ng pansin ang masusing pagsusuri at pagkilatis sa mga paksang tinatalakay. Ang kalinawan sa pag-unawa ang siyang nagiging pundasyon ng mataas na antas ng kognisyon; kung walang kalituhan sa kahulugan ng mga salita, malayang nakatatalon ang utak ng mag-aaral sa pagbuo ng sariling lohika, pagtimbang ng mga argumento, at pagbuo ng matalinong pananaw. Sa madaling salita, ang kaginhawaan sa wika ay nagpapalaya sa intelektwal na kapasidad ng mga mag-aaral na lumampas sa simpleng pagsasaulo patungo sa aktwal na pag-analisa.

Ang obserbasyong ito ay binalideyt ng pag-aaral nina Gaddi et al. (2025), na nagbigay-diin na ang mga pedagohiyang nakatuon sa malalim na pag-unawa at aktibong talakayan ay may positibong epekto sa paglinang ng kritikal at malikhaing pag-iisip ng mga mag-aaral. Ipinakita sa kanilang pag-aaral na nagiging mas mahusay ang pagsusuri, pangangatwiran, at pagpapahayag ng ideya kapag mas nauunawaan ng mga mag-aaral ang diskurso sa loob ng klase. Samakatuwid, ang isang silid-aralan na nagpapahalaga sa malinaw na komunikasyon ay natural na nagiging lunsaran ng mas mataas na antas ng akademikong diskurso.

Bukod sa kahalagahan ng komportableng wika sa pag-analisa, lumabas din sa mga pahayag na ang malinaw na pag-unawa gamit ang pamilyar na wika tulad ng Filipino ay may malaking ambag sa kakayahan ng mga mag-aaral na magpahayag ng orihinal na kaisipan.

Ayon muli kay P2:

"Kapag malinaw nilang nauunawaan mas nakakapag-analisa sila ng mabuti at nakapagbibigay ng sariling pananaw."

Makikita sa bahaging ito na ang malalim na pag-unawa ay may positibong domino effect sa akademikong perormans ng mga mag-aaral. Kapag ang isang mag-aaral ay hindi nangangapa sa kahulugan ng leksyon, nagkakaroon siya ng sapat na tiwala sa sarili na magbahagi ng kanyang natatanging interpretasyon at paninindigan. Ang kakayahang magbigay ng "sariling pananaw" ay patunay ng aktibong pag-aaral kung saan ang mag-aaral ay hindi na lamang pasibong tagatanggap ng impormasyon kundi kontributor na ng bagong kaalaman. Ang paggamit

ng wikang malapit sa kanilang karanasan ang siyang nag-aalis sa takot na magkamali sa interpretasyon, na nagreresulta sa mas matalas at makatwirang pagpapahayag ng ideya sa loob ng klase.

Ang kaisipang ito ay umaayon din sa resulta ng pananaliksik ni Flores, M. S. (2020), na nagpapakita na ang malinaw na pag-unawa sa pagbasa at paggamit ng Filipino ay nakatutulong sa paglinang ng inferensyal at kritikal na pag-iisip ng mga mag-aaral sa kolehiyo. Sinusuportahan din ito ng pag-aaral ni Golosinda (2025), kung saan lumabas na may makabuluhang impluwensya ang kalidad ng pagtuturo sa paghubog ng kritikal na pag-iisip at pagtamo ng kaalaman ng mga mag-aaral. Ipinahihiwatig nito na kapag malinaw ang pagpapaliwanag ng guro at komportable ang mga mag-aaral sa wikang ginagamit, mas napauunlad ang kanilang kakayahang magsuri at magbigay ng sariling pananaw.

Sa kabuoan, ang mga temang umusbong mula sa mga pahayag ng mga kalahok ay nagpapatunay na ang malinaw, komportable, at pamilyar na wika sa loob ng silid-aralan ay hindi lamang usaping pangkomunikasyon, kundi isang estratehikong pangangailangan upang mapalaya at mapataas ang antas ng kritikal na pag-iisip at kakayahang magsuri ng mga mag-aaral.

Mga Estratehiya ng Guro sa Pagpapaliwanag ng Mahihirap na Konsepto - Ibinahagi ng mga kalahok na ang paggamit ng mga kongkretong halimbawa at pag-uugnay ng mga aralin sa pamilyar na karanasan ng mga mag-aaral ay isang mabisang paraan upang mas mapadali ang kanilang pag-unawa sa mga leksyon.

Ayon kay P1:

“Palagi akong nagbibigay ng mga halimbawa, mga kongkretong halimbawa.”

Ipinakikita ng tugon na ito na ang teoretikal na kaalaman ay mas nagkakaroon ng anyo at saysay kapag ito ay inilalapat sa mga bagay na nakikita at nararanasan ng mga mag-aaral sa totoong buhay. Ang pagbibigay ng mga "kongkretong halimbawa" ay nag-aalis sa abstraktong kalikasan ng mga akademikong konsepto, na madalas ay na giging sanhi ng kalituhan. Sa pamamagitan ng estratehiyang ito, tulay na naililipat ng guro ang komplikadong ideya patungo sa pamilyar na konteksto ng mga bata, na nagiging dahilan upang mas maging makabuluhan at pangmatagalan ang kanilang pagkatuto. Ang obserbasyong ito ay binalideyt ng pag-aaral nina Espiña & Ibojo (2023), kung saan ipinakita na mas nagiging epektibo ang pag-unawa ng mga mag-aaral kapag gumagamit ang guro ng malinaw na pagpapaliwanag at mga estratehiyang nakaugnay sa pamilyar na konteksto ng mga estudyante. Natuklasan sa kanilang pag-aaral na ang paggamit ng code-switching at contextualized na halimbawa ay nakatutulong sa pagpapataas ng comprehension skills ng mga mag-aaral.

Samakatuwid, ang lokalisasyon at kontekstwalisasyon ng mga halimbawa ay hindi lamang pantulong sa pagtuturo kundi pangunahing instrumento sa pagpataas ng kalidad ng pag-unawa. Bukod sa paggamit ng mga kongkretong halimbawa, lumabas din sa pananaliksik na ang estratehikong paggamit ng dalawang wika o code-switching ay may malaking tulong sa pagpapaliwanag ng mga teknikal na paksa.

Ayon kay P4:

“Ipinapakilala ko muna yung terminolohiyang Ingles at pagkatapos ay pinapaliwanag ko ito sa wikang Filipino.”

Makikita sa bahaging ito na ang wikang Filipino ay nagsisilbing "scaffolding" o gabay na estratehiya upang hindi mapag-iwanan ang mga mag-aaral sa mga terminolohiyang banyaga. Sa halip na ipilit ang purong wikang Ingles na maaaring magdulot ng mental fatigue o pagkaantala sa pag-unawa, ginagamit ng guro ang Filipino bilang tulay upang i-decode o kalasin ang komplikadong kahulugan ng salita. Ang ganitong paraan ay nagbibigay sa mga mag-aaral ng pagkakataon na mapag-ugnay ang unibersal na termino (Ingles) at ang lokal na pagpapakahulugan (Filipino), na nagreresulta sa mas malalim na literasiya. Ang kaisipang ito ay umaayon din sa resulta ng pananaliksik nina Villanueva, & Gamiao (2022). Napatunayan sa kanilang pag-aaral na ang code-switching sa pagitan ng Ingles at Filipino ay nakatutulong upang maging mas malinaw ang instruksyon at mas maintindihan ng

mga mag-aaral ang komplikadong konsepto sa klase. Lumabas din sa kanilang pag-aaral na nagiging mas komportable ang mga mag-aaral sa pakikilahok at pagpapahayag ng ideya kapag gumagamit ang guro ng Filipino bilang pantulang sa pagpapaliwanag ng terminolohiyang Ingles.

Dagdag pa rito, pinatunayan din sa pag-aaral nina Ilarde et al. (2024) na positibo ang pedagogical usage ng code-switching sa mga estudyante dahil nakatutulong ito sa mas malinaw na komunikasyon, paglinang ng pag-unawa, at pagpapadali ng talakayang akademiko sa loob ng silid-aralan.

4.3 Implikasyon ng mga Ideolohiya sa Pagkatuto at Partisipasyon ng mga Mag-aaral

Mga Hamon sa Paggamit ng Filipino sa Kolehiyo - Isang malaking suliraning kinakaharap sa kasalukuyan ay ang usapin ng leksikal na kakapusan ng pambansang wika pagdating sa mga makabagong disiplina. Sa ganitong konteksto, hayagang ibinahagi ni P1 ang kanyang obserbasyon:

“May mga salita sa Ingles na walang katumbas sa Filipino.”

Sinuportahan naman ito ng pananaw ni P4 na nagsabing:

“Isa sa mga hamon ay ang kakulangan ng terminolohiyang akademiko sa Filipino.”

Mula sa mga pahayag na ito, madaling mapapansin na ang estruktural na limitasyon ng wika ay nagiging malaking balakid sa tuwing susubukin itong gamitin sa mas mataas na antas ng pagtuturo. Kapag ang isang guro o mag-aaral ay walang mahanap na direktang salita sa Filipino para sa isang partikular na ideya, nagkakaroon ng pagkaantala sa daloy ng talakayan at komunikasyon. Ang kakulangang ito sa mga itinalagang terminolohiya ay nagpapanatili sa persepsyon na ang wikang katutubo ay kulang pa sa intelektwalisasyon upang bitbitin ang bigat ng mga akademikong diskurso, partikular na sa mga larangang may mataas na antas ng teknikalidad. Ang obserbasyong ito ay binalideyt ng pag-aaral ni Manalastas (2023), kung saan ipinakita na nananatili pa rin ang pananaw na mas ginagamit ang Ingles sa agham at teknikal na larangan habang Filipino naman sa humanidades at panlipunang asignatura. Ipinapakita sa kanyang natuklasan na may umiiral pa ring limitasyon sa paggamit ng Filipino bilang ganap na akademikong wika lalo na sa mga teknikal na konsepto. Samakatuwid, ang polarisasyong ito sa pagitan ng mga asignatura ay nagpapatinding agwat sa aktwal na gamit ng dalawang wika sa loob ng akademya.

Sa kabilang dako, bukod sa usapin ng kakulangan sa mga salita, lumitaw din sa mga datos na ang pragmatikong halaga ng wikang banyaga sa labas ng bansa ay nagiging dahilan ng mas paborableng pagtingin dito. Inilahad ni P3 ang ganitong kaisipan:

“Mas pinipili ang English dahil ito ang ginagamit ng karamihan sa buong mundo.”

Masasalamang sa bahaging ito na ang motibasyon sa pagpili ng wika ay hindi lamang nakadikit sa pag-unawa sa loob ng silid-aralan, kundi sa praktikal na pakinabang nito pagkatapos ng pag-aaral. Dahil ang Ingles ang itinuturing na unibersal na wika, awtomatikong itinatanim sa isipan ng mga mag-aaral na ito ang pasaporte patungo sa mas malawak na daigdig. Ang ganitong mentalidad ay lumilikha ng sikolohikal na paglipat ng prayoridad; sa halip na pagyamanin ang sariling wika, mas binibigyang-diin ang banyagang wika dahil sa pangakong dala nitong global na mobilidad at modernisasyon.

Ang kaisipang ito ay lubos na umaayon sa resulta ng pananaliksik nina Zeng at Li (2023) na nagsasabing malaki ang impluwensya ng internasyonalismo at globalisasyon sa pagpapatuloy ng dominasyon ng Ingles sa sistema ng edukasyon sa Pilipinas. Ayon sa kanilang pag-aaral, nakikita ang Ingles bilang wikang konektado sa pandaigdigang oportunidad, teknolohiya, at akademikong prestihiyo. Bilang pagpapatibay, sinuportahan din ito ng pag-aaral na pinamagatang “The ideological tug-of-war of language policies in the Philippines” nina Bravo-Sotelo et al. (2023). Napatunayan sa kanilang pagsusuri na patuloy ang tensyon sa pagitan ng paggamit ng Filipino at Ingles sa edukasyon dahil mas iniuugnay ang Ingles sa ekonomikong pag-unlad at pandaigdigang kompetisyon.

Dahil dito, maraming guro at mag-aaral ang higit na nagbibigay-halaga sa Ingles bilang wikang akademiko at propesyonal.

Sa pangkalahatan, ang mga temang umusbong mula sa mga pahayag ng mga kalahok ay nagpapatunay na ang hamon sa wikang Filipino ay nagmumula sa dalawang pwersa: ang internal na kakulangan ng mga teknikal na terminolohiya at ang eksternal na pressure ng globalisasyon na patuloy na nag-aangat sa katayuan ng Ingles bilang wika ng tagumpay at kapangyarihan.

Pangangailangan ng Mas Maraming Suporta para sa Filipino sa Akademya - Isang kritikal na hakbang upang matugunan ang mga suliraning pangwika sa bansa ay ang marubdob na panawagan para sa institusyonal na suporta sa pamamagitan ng produksyon ng mga akademikong materyales. Sa usaping ito, tahasang iminungkahi ni P2 ang pangangailangang ito:

“Dapat magkaroon ng maraming sangguniang akademiko sa Pilipino.”

Siniyasat din ni P4 ang kahalintulad na kakulangan nang kanyang idagdag na:

“Dapat magkaroon ng mas maraming aklat at kagamitang panturo sa Filipino.”

Mula sa mga pananaw na ito, mahihinuha na ang kawalan ng sapat na pisikal at digital na sanggunian ang isa sa mga pangunahing dahilan kung bakit hindi ganap na umusbong ang intelektwalisasyon ng wikang pambansa. Kung walang de-kalidad na mga aklat at opisyal na kagamitang panturo na nakasulat sa Filipino, ang pasanin ng pagtuturo ay naniwan sa balikat ng mga guro. Ang ganitong kakapusan ay hindi lamang nagpapabagal sa proseso ng pagkatuto kundi nagiging dahilan din upang mag-atubili ang mga akademiko na gamitin ang wika sa mga mas matataas na antas ng diskurso, dahil sa kawalan ng pamantayan o gabay na aklat. Ang obserbasyong ito ay binalideyt ng pag-aaral nina Merino & Metila (2024), kung saan ipinakita na mahalaga ang pagbuo ng localized at de-kalidad na kagamitang panturo upang maging mas epektibo ang pagkatuto at paggamit ng lokal na wika sa edukasyon. Natuklasan sa kanilang pananaliksik na ang kakulangan sa materyales ay isa sa mga pangunahing hamon sa implementasyon ng edukasyong nakabatay sa wika at kultura ng mga mag-aaral.

Sa kabilang dako, bukod sa usapin ng mga materyales, lumitaw din sa mga datos na ang kakayahan at kahandaan ng mismong mga tagapaguro ang susunod na haligi upang maging matagumpay ang adbokasiyang ito. Inilahad ni P1 ang ganitong kaisipan:

“Makakabuti rin ang pagsasanay sa mga guro hinggil sa epektibong paggamit ng Pilipino sa pagtuturo.”

Masasalamain sa bahaging ito na ang pagkakaroon ng mga aklat ay mawawalan ng saysay kung ang mga guro ay walang sapat na kasanayan sa mga makabagong pedagohiya ng pagtuturo gamit ang katutubong wika. Ang pagtuturo gamit ang Filipino ay nangangailangan din ng espesyal na pagsasanay upang maiwasan ang tradisyunal o literal na pagsasalin lamang ng mga banyagang konsepto. Ang propesyonal na pag-unlad ng mga guro ang siyang magbibigay sa kanila ng tamang kumpiyansa at estratehikong pamamaraan upang gawing masigla, akademiko, at kapani-paniwala ang paggamit ng wika sa loob ng klase. Ang kaisipang ito ay lubos na umaayon sa resulta ng pananaliksik nina Fabelico & Afalla (2023) na nagpapakita na mahalaga ang pedagogical competence at patuloy na pagsasanay ng mga guro upang mapabuti ang kalidad ng pagtuturo at pagkatuto ng mga mag-aaral. Binigyang-diin sa kanilang pagsusuri na kinakailangan ang patuloy na professional development upang maging handa ang mga guro sa paggamit ng mas epektibong estratehiya sa silid-aralan.

Bilang pagpapatibay, ipinakita rin sa pag-aaral nina Dyanika & Mae (2024) na mahalaga ang teacher preparedness at training upang maging matagumpay ang implementasyon ng iba't ibang pamamaraang panturo sa higher education. Natuklasan nila na mas nagiging epektibo ang pagtuturo kapag sapat ang kahandaan at pagsasanay ng mga guro sa paggamit ng makabagong estratehiya at instructional materials.

Panghuli, ang mga personal na karanasan at hinaing na ito ng mga kalahok ay hindi hiwalay sa mas malawak na krisis na kinakaharap ng sistema ng edukasyon sa buong Pilipinas. Sa mga ulat hinggil sa kasalukuyang implementasyon ng MATATAG curriculum, hayag na lumabas ang malaking hamon kung saan maraming guro ang napipilitang mag-imbento o gumawa ng sarili nilang localized learning materials dahil sa talamak na kakulangan o matagal na pagkaantala sa distribusyon ng mga opisyal na aklat mula sa pamahalaan. Ang kakulangan sa mga materyales na ito, na sinabayan pa ng kawalan ng malawakan at sapat na teacher training para sa mga bagong kurikulum, ang siyang nagpapatunay na ang suliraning ibinahagi nina P1, P2, at P4 ay isang sistematikong isyu na nangangailangan ng mabilisang tugon at pondo mula sa mga pinuno ng sektor ng edukasyon.

Sa pangkalahatan, ang mga temang umusbong mula sa mga pahayag ng mga kalahok ay nagpapatunay na ang tagumpay ng wikang Filipino sa akademya ay nakasalalay sa dalawang magkatunggaling pangangailangan: ang malawakang paglilimbag ng mga lokal na sangguniang aklat at ang tuluy-tuloy na pagsasanay sa mga guro upang maging handa at bihasa sa paggamit ng makabagong pedagohiya. Ang mga natuklasan sa pag-aaral na ito ay naglalalatag ng mga praktikal na implikasyon para sa iba't ibang sektor ng edukasyon sa Pilipinas:

Para sa mga Guro (Practitioners): Nagbibigay ito ng kalayaan at Kumpirmasyon na ang paggamit ng *code-switching* o *translanguaging* ay hindi kahinaan, kundi isang lehitimo at estratehikong tool upang mapataas ang *emotional security* at pakikilahok ng mga mag-aaral. Hinihimok nito ang mga guro na maging flexible at sensitibo sa lingguwistikong pangangailangan ng klase upang mas mapadali ang asimilasyon ng mga komplikadong konsepto.

Para sa mga Mag-aaral: Ang pagkilala sa kanilang multilingguwal na realidad ay nagbabawas ng *class anxiety* o kaba. Nagiging mas inklusibo at mapagpalaya ang silid-aralan, na nagbibigay-daan sa kanila upang mas malayang ipahayag ang kanilang kritikal na pag-iisip nang walang takot sa diskriminasyon sa wika.

Para sa mga Paaralan at Tagapagtatag ng Polisiya: Ang pag-aaral na ito ay nagsisilbing panawagan sa mga unibersidad na muling suriin ang mga "English-Only" o estriktong monolingguwal na patakaran. May pangangailangang bumuo ng mas inklusibong lokal na polisiyang pangwika na nagpapanatili sa intelektwalisasyon ng Filipino habang kinikilala ang pragmatikong halaga ng iba pang wika sa panahon ng globalisasyon.

5. Konklusyon

Batay sa masusing pagsusuri sa mga salaysay, karanasan, at aktwal na praktika ng mga guro sa Filipino sa antas kolehiyo, nabuo ang mga sumusunod na kongklusyon: Tunggalian ng Ideolohiya at Pragmatismo: Mayroong malinaw na dualismo o "tug-of-war" sa ideolohiyang pangwika ng mga guro. Sa isang banda, kinikilala ang Filipino bilang dynamic na wika ng kultura, identidad, at kritikal na pag-iisip. Sa kabilang banda, hindi maikakaila ang pragmatikong pagtingin sa Ingles bilang wika ng globalisasyon at akademikong bentahe. Ang tensyong ito ay hindi nagdudulot ng paralysis, kundi nagbubunga ng isang flexible na pedagogical framework sa loob ng silid-aralan. Pedagogikal na Halaga ng Code-Switching: Ang aktwal na praktika ng translingualism o code-switching ay hindi indikasyon ng kakulangan sa lingguwistikong kasanayan; bagkus, ito ay isang sopistikado at epektibong estratehiya. Nagsisilbi itong tulay upang mapunan ang puwang sa pagitan ng abstrakto o komplikadong mga konsepto at ng kasalukuyang kakayahan ng mga mag-aaral, habang pinapanatili ang demokratiko at inklusibong kapaligiran sa pagkatuto. Pangangailangan sa Re-ebalwasyon ng Polisiya: Ang umiiral na "top-down" na mga polisiyang pangwika ay madalas na hindi lapat sa dinamikong realidad ng mga makabagong silid-aralan sa kolehiyo. Ang aktwal na pagtuturo ng Filipino ay patuloy na humaharap sa hamon ng modernisasyon, teknolohiya, at nagbabagong demograpiko ng mga mag-aaral, na nangangailangan ng mas malawak at makatotohanang pagtingin sa kurikulum.

Rekomendasyon – Upang matugunan ang mga hamon at mapayaman ang praktika ng pagtuturo ng wika sa antas kolehiyo, iminumungkahi ang mga sumusunod:

- Para sa mga Tagadesenyo ng Kurikulum at Administrasyon ng Unibersida. Muling suriin at i-localize

ang mga polisiyang pangwika sa antas institusyonal. Iminumungkahi ang opisyal na pagkilala at pagbalangkas ng mga gabay sa paggamit ng Translanguaging o kontroladong Code-Switching bilang lehitimong akademikong estratehiya, upang hindi makaramdam ng "pedagogical guilt" ang mga guro sa kanilang pagtuturo.

- *Para sa mga Guro sa Filipino.* Ipagpatuloy ang pagpapayaman ng mga kagamitang pampagtuturo (instructional materials) na gumagamit ng kontemporaryo, lokal, at makabagong konteksto upang ipakita na ang Filipino ay isang buhay at intelektwalisadong wika na kayang sumabay sa modernisasyon at teknolohiya.
- *Para sa Kagawaran ng Edukasyon at CHED.* Maglunsad ng mga regular na seminar at pagsasanay na nakatutok hindi lamang sa tradisyunal na gramatika, kundi sa mga makabagong sosyolingguwistikong teorya at kritikal na pedagohiya upang ihanda ang mga guro sa dynamic na pangangailangan ng mga mag-aaral sa ika-21 siglo.
- *Para sa mga Susunod na Mananaliksik.* Iminumungkahi ang pagpapalawak ng pag-aaral na ito sa pamamagitan ng pagkuha ng panig naman ng mga mag-aaral (students' perspective) upang makita ang kabuuang epekto ng ideolohiya at praktika ng wika sa kanilang akademikong perormans at pagbuo ng identidad. Maganda ring gawin ang kahalintulad na pag-aaral sa iba pang rehiyon sa Pilipinas upang makabuo ng isang pambansang komparatibong pagsusuri.

AI use declaration - I/We used [Gemini, ChatGPT, May 2026] for [English abstract translation and language editing]. All outputs were reviewed, verified, and edited by the author/s, including validating contextual accuracy and aligning text with the original qualitative descriptors. No confidential or personally identifiable data were entered into AI tools. The author/s take full responsibility for the content.

6. Sanggunian

- Arnaldo G. Gaddi, J., & Nikko T. Ederio, D. (2025). Paglilinang Ng Kritikal at Malikhaing Pag-Iisip Ng Mga Mag-Aaral: Pedagohiya, Katangian, at Praktika. *International Journal of Research*, 12(8), 254–266. <https://doi.org/10.5281/zenodo.17062056>
- Azarias, R. A. (2022). Milieu of English language use in industrial-technical classrooms: Implication for intervention and policy formulation. *International Journal of Research Studies in Education*, 11(12), 103-124. <https://consortiacademia.org/10-5861-ijrse-2022-332/>
- Benson, H. C., & Salih, R. A. (2025). Pagsusuri sa mga Dulot ng Kawalan ng Asignaturang Filipino sa Pambansang Identidad at Edukasyong Pangwika ng mga Mag-aaral sa Pamublikong Kolehiyo ng Sulu. *Journal of Education and Academic Settings*. DOI: 10.62596/qj5c3r12. <https://jeas.stratworksresearch.com/index.php/jeas/article/view/57>
- Bernardo, A. S. (2024). The position of languages in the schoolscape: the case of the oldest university in the Philippines and in Asia. *Pedagogy, Culture & Society*, 32(1), 97–124. <https://doi.org/10.1080/14681366.2021.2012240>.
- Bravo-Sotelo, K. P., & Metila, R. A. (2023). Determining the pedagogical value of code-switching: functions of teacher code-switching in tertiary level mathematics classrooms. *International Journal of Multilingualism*, 20(3), 1088-1105. <https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/14790718.2021.2002332>
- Bravo-Sotelo, K. P., McLellan, J., & Haji-Othman, N. A. (2023). The ideological tug-of-war of language policies in the Philippines: perspectives and proposal. *Asian Englishes*, 26 (2), 564–578. <https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/13488678.2023.2257946>
- Catanes, R. (2025). Alternative Teaching Strategies in Learning Filipino Language Among Dominant English Speakers: Article Review. *Cognizance Journal of Multidisciplinary Studies*. <https://doi.org/10.47760/cognizance.2025.v05i02.017>

- Cruz, R. D. (2017). Deaf/Bingi at deaf/bingi at ang Filipino Sign Language (FSL): Usapin ng Wika at Identidad. *Daluyan: Journal ng Wikang Filipino*, 22.
https://openurl.ebsco.com/EPDB%3Agcd%3A1%3A30171153/detailv2?sid=ebsco%3Aplink%3Ascholar&id=ebsco%3Agcd%3A127115148&crl=c&link_origin=scholar.google.com
- De Guzman, M. L. (2025). Breaking language barriers: The impact of translanguaging on student classroom engagement and ESL confidence among Grade 7 students of Dr. Yanga's Colleges Inc. *American Journal of Education and Technology*, 4(4), 92-103. <https://journals.e-palli.com/home/index.php/ajet/article/view/4969?utm>
- De Los Reyes, R. A., & Bagona, E. R. (2024). Translanguaging in teaching and learning science in selected multilingual elementary classrooms in the Philippines. *Journal of Language, Identity & Education*, 23(6), 940-954. <https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/15348458.2022.2070848>
- Decipolo, A. L., & Eliaga, C. T. (2024). Ang pagpapalit-koda sa pagtuturo ng Filipino, Araling Panlipunan, at Edukasyon sa Pagpapakatao sa Baitang 7. *International Journal of Research Studies in Education*, 13(16), 147-160. <https://doi.org/10.5861/ijrse.2024.24837>
- Dyanika, N., & Mae, H. D. (2024). Going beyond borders after a pandemic: Preparedness of teachers to embrace E-learning in a small Philippine university. *CTU Journal of Innovation and Sustainable Development*, 16(2), 85-95. <https://ctujs.ctu.edu.vn/index.php/ctujs/article/view/820>
- Espiña, J. & Ibojo, D. (2023). Developing Comprehension Skills in English and Filipino Through Code Switching: An Experimental Study. *Psychology and Education: A Multidisciplinary Journal*, 12(9), 920-933. <https://10.5281/zenodo.8287161>
- Fabelico, F. L., & Afalla, B. T. (2023). Revisiting the curriculum: Insights from pedagogical competence and academic performance of preservice teachers. *Cogent Education*, 10(2), 2272597. <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/2331186X.2023.2272597>
- Flores, M. S. (2020). Kritikal at inferensyal na kakayahan sa pagbasa ng mga mag-aaral sa larangan ng Filipino ng Visayas State University. *International Journal of Research Studies in Education*, 9(3), 51-61. <https://doi.org/10.5861/ijrse.2020.5825>
- Flores, N., & Rosa, J. (2019). Bringing race into second language acquisition. <https://www.jstor.org/stable/45172048>
- García, O., & Li Wei. (2014). Translanguaging: Language, Bilingualism and Education. <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/15235882.2014.965361>
- Golosinda, D. (2025). Pagtataya ng Ugnayan ng Kalidad ng Pagtuturo, Kritikal na Pag-iisip, at Pagtamo ng Kaalaman ng mga Mag-aaral. *Nexus International Journal of Science and Education*, 2(3). <https://doi.org/10.5281/zenodo.17156942>
- Ilarde, L. M. J., Ponce, L. O., Duran, C. F., Solis, C. A. P., & Villegas, J. C. M. (2024). Attitudes, habits and pedagogic usage of code-switching among Bachelor of Secondary Education-Major in English students. *International Journal of Research and Scientific Innovation*.
- Kasulotan, B. (2024). Exploring Pedagogical Strategies and Challenges: A Qualitative Study of Filipino Language Instruction Among Elementary Teachers. *EPR International Journal of Environmental Economics, Commerce and Educational Management*. <https://eprajournals.com/IJCM/article/14531/>
- Lamorinas, D., Luna, L., Lai, M., Magno, J., Saporno, R., Reyes, R., & Chavez, J. (2025). A General Perspective on the Factors Influencing the Low Preferences of Gen Z College Students towards the Filipino Language. *Forum for Linguistic Studies*.
<https://journals.bilpubgroup.com/index.php/fls/article/view/8482>
- Li Wei. (2018). Translanguaging as a practical theory of language.
<https://academic.oup.com/applij/article/39/1/9/4566103?guestAccessKey=>
- Magno, J., Indal, R., Chavez, J., Garil, B., & Reyes, R. (2024). Alternative Teaching Strategies in Learning Filipino Language among Dominant English Speakers. *Forum for Linguistic Studies*.
<https://doi.org/10.30564/fls.v6i4.6742>
- Manalastas, N. E. (2023). Linguistic Policies, Ideologies, and Inequalities: Contextualizing and Resisting Sociolinguistic Inequalities in Philippine Museum Linguistic Landscapes. *Linguistic Landscape*.
-

- https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=4579454
- Mangila, B. B. (2018). Pedagogic Code-Switching: A Case Study of the Language Practices of Filipino Teachers in English Language Classrooms. *English Language Teaching Educational Journal*, 1(3), 115-133. <https://eric.ed.gov/?id=EJ1288199>
- Merino, P. M. B. S., & Metila, R. A. (2024). Localizing for learning: a designed teacher training program and its developed localized materials for mother tongue education. *Language and Education*, 38(6), 1080–1097. <https://doi.org/10.1080/09500782.2024.2352427>
- Palabay, K. N. M., De Guzman, R. M. C., Fundales, J. C. N., Mapili, S. H. D. & Red, C. C. (2024). Paggamit ng wikang Filipino ng mga mag-aaral at guro sa mga piling asignatura ng general education. [Unpublished Undergraduate Thesis]. Don Mariano Marcos Memorial State University – Mid La Union Campus, City of San Fernando, La Union. Lakasa ti Sirib, DMMMSU Institutional Repository. <https://lakasa.dmmmsu.edu.ph/entities/publication/16efe4b4-107f-4396-a32f-627c6c7b5fe0>
- Quinto, J., & Cacainandin, M. (2024). Pinoy tells: The typology of English language learning strategies. *Advanced Education*, 106-124. <https://ae.fl.kpi.ua/article/view/309352>
- Rajendram, S., Shi, W., & Jun, J. (2023). Translanguaging in higher education: experiences and recommendations of international graduate students from the Global South. *Critical Inquiry in Language Studies*, 20(3), 258-278. <https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/15427587.2023.2242991>
- Reyes, James Roldan & Grajo, Joyce & Comia, Liza & Talento, Mara Sherlin & Ebal, Lara & Mendoza, Jared Jorim. (2021). Assessment of Filipino Higher Education Students' Readiness for e-Learning During a Pandemic: A Rasch Technique Application. *Philippine Journal of Science*. 150. 1007. 10.56899/150.03.34. <https://philjournalsci.dost.gov.ph/vol150-no3-2021/150-no3-6>
- Saquin, J. B. (2023). Code Switching in Instruction: It's Acceptability Among Pre-Service Teachers in The Philippines. <https://digibug.ugr.es/handle/10481/83193>
- Suizo, C. D. (2024). Gen Z's Language Identity and Contemporary Philosophies in the Digital Era. *Journal of Natural Language and Linguistics*, 2(1), 13-17. <https://journals.e-palli.com/home/index.php/jnll/article/view/2396>
- Tejano, L. D. (2023). Collaborative Translanguaging Formative Assessment in Mother Tongue-Based Multilingual Education. *International Journal of Research in Education*, 3(2), 230-238. <https://journal.upgris.ac.id/index.php/ijre/article/view/15255?utm>
- Tupas, R. (2021). Unequal Englishes and the politics of language. https://link.springer.com/chapter/10.1057/9781137461223_1
- Velasco, Y. P. (2025). The Interplay Between Language Ideologies and Mother Tongue-Based Multilingual Education (MTBMLE) Policy Implementation in the Philippines. *The Asia-Pacific Education Researcher*, 34, 765–775. <https://link.springer.com/article/10.1007/s40299-024-00894-7>
- Villanueva, L. B., & Gamiao, B. A. (2022). Effects of Code Switching Among College Instructors and Students in a Philippine Classroom Setting. *The English Teacher*, 51(2). <https://meltajournals.com/index.php/TET/article/view/46?utm>
- Wacnag, Bryan & Volfango, Jessa & Tomas, Dominga. (2025). Paggamit ng Wikang Filipino sa Pagkatuto ng Mag- Aaral ng Inhinyerya. 10.13140/RG.2.2.16186.09924. <https://www.ijams-bbp.net/wp-content/uploads/2025/06/4-IJAMS-APRIL-2025-254-267.pdf>
- Wakat, G. S., Paulino, F. B., Cagaoan, S. T., & Ulla, M. B. (2023). Of tongues and ties: Surfacing inclusive strategies in linguistically diverse classrooms. *Cogent Education*, 10(2), 2268462. <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/2331186X.2023.2268462>
- Zeng, J., & Li, X. (2023). Ideologies underlying language policy and planning in the Philippines. *Humanities and Social Sciences Communications*, 10(1), 405. <https://www.nature.com/articles/s41599-023-01911-8>

